GATUNKI CHARAKTEROW I CENA ICH.

w Drukarni Szkoły Głowney Koronney.

Sub-petyt Antykwa i Kursywa. Zł: 36.

PRZYMIOT Człowieka naypożytecznieyszy iest, być poczciwym człowiekiem, albowiem on zamyka w sobie naypierwsze cnoty potrzebne nam do pełnienia naszych powinności, i iest oraz fundamentem prawdziwey zasługi, i początkiem stałego szczęścia. Lecz ieżeli ten zacny przymiot pomaga nam do dostąpienia chwały nieśmiertelney w Niebie, nie mniey służy nam do tego, abyśmy żyli z honorem, i zażywali nieiakiego pokoiu na ziemi, ponieważ człowiek doświadczoney cnoty, estymowanym iest od wszystkich ludzi mądrych i oświeconych, i zasługa iego otwiera mu drogę do naypierwszych godności.

ETRE homme de bien, est la plus avantageuse de toutes les qualités, puisqu' elle renferme les principales vertus qui nous sont nécessaires pour accomplir nos devoirs; & qu' elle est en meme-tems le fondement du vrai mérite, & le principe du solide bonheur. Mais si cette excellente qualité nous fait acquerir une gloire immortelle dans le Ciel, elle ne nous sert pas moins pour vivre avec honneur, & pour jouir de quelque repos sur la terre: car un homme d' une probité reconnue est estime de tout ce qu' il y a de personnes sages & éclairées, & son mérite lui ouvre le chemein aux premiers emplois.

Petyt Antykwa i Kursywa. Zł: 30.

DZIECI są bez wątpienia winne, kiedy nie oddaią Rodzicom swoim respektu i posłuszeństwa, ktore im powinny: ale i Rodzice nie mniey źle czynią, ieżeli nie maią starania o należytey Dzieci swoich edukacyi. Ponieważ może się to mowić, że od edukacyi zawisło zawsze szczęście, albo nieszczęście całego życia. Zła natura zrzodłem iest obfitym wszystkich występkow, ieżeli do niey nie przystąpi ustawiczna praca, aby ią poprawić, i ku dobremu wykierować. Natura zaś dobra, i ta się prędko psuie, ieżeli cwiczenia nie zna: A w wieku, w ktorym passye są tak żywe, serce zwiedzione łagodnością uciech, ktore mu się prezentuią, bez odporu za niemi idzie, kiedy wprzod nie było około niego starania, aby mu dać poznać truciznę w nich ukrytą.

LES ENFANS sont coupables sans doute, quand ils ne rendent point à leurs Peres le respect, & l' obéissance qu' ils leur doivent: mais les Peres qui n' ont pas soin de bien élever leurs Enfans ne sont guéres moins criminels; Car on peut dire que c' est de l' éducation que dépend presque toûjours le malheur de la vie. Un méchant naturel est la source feconde de tous les vices, si l' on ne travaille assidûment à le corriger & à le tourner au bien. Un beau naturel se gâte s' il n' est point cultivé: Et dans un age où les passions sont si vives, le cœur flatté par la douceur des plaisirs qui lui sont offerts, s'y abandonne sans résistance, lorsqu' on n' a pas pris soin de lui faire connoître le poison qu' ils cachent.

Garmont Antykwa i Kursywa Zł: 25.

WSTRĘT, ktory kto w sobie czuie do osobności, nayczęściey znakiem iest małego umysłu, albo zepsutych obyczaiow. Tym czasem wiele się bardzo ludzi znayduie, ktorzy i przez poł godziny sami bez utęsknienia być nie mogą. Bo iako nie wiedzą, na czym czas trawić maią, tak są w sobie nieuspokoieni i umartwieni, smutek ich ogarnia, i samym sobie są nieznośni, ale gruntowne umysły umieią profitować z każdego momentu swoiego życia, i nie są nigdy pożytecznieу zabawne, iako kiedy się same a same znayduią.

L'AVERSION, qu' on sent pour la solitude, est le plus souvent une marque de la petitesse de l'esprit, ou du déreglement des mœurs. Il y a cependant une infinité de gens qui ne peuvent être seuls une demie heure sans s' ennuyer. Comme ils ne sçavent a quoi employer le tems, ils s'inquietent & se chagrinent; la tristesse les saisit, & ils sont a charge a eux mêmes: mais les esprits solides sçavent metre a profit tous les momens de leur vie, & ne sont jamais plus utilement occupés, que quand ils sont seuls.

Scholastyka Mnieysza Antykwa i Kursywa. Zł: 20.

PRAWO Boskie, początek Społeczności ludzkiey i dobro powszechne Narodow potrzebuią, aby każdy partykularny człowiek poddawał się Prawom. W Państwie Monarchicznym poddani są obligowani czcić Krola swego, i iemu być posłuszni, a w Rzeczach pospolitych trzeba podlegać Urzędom. Ta iest powinność nieodmienna, i prawo przez wszystkie wieki po całym świecie przyięte. Co iest wzięte go w Państwie iakim przez długi zwyczay, to nie powinno być odmienione, chyba dla mocnieyszych przyczyn, niżeli były owe, ktore tę rzecz wniosły, i pożytecznieyszych dobru powszechnemu, do ktorego każdy obligowany iest przykładać się.

LE DROIT Divin, l'ordre de la Société civile, le bien général des Peuples, demandent que chaque particulier se soumette aux Loix. Dans un Etat Monarchique les sujets sont obligés d'honorer leur Roi, & de lui obéir, & dans les Républiques, on doit être soumis aux Magistrats. C'est un devoir indispensable, & une Loi reçûe de tout tems par toute la terre. Ce qui est autorisé dans un Etat par un long usage, ne doit être changé que pour des raisons & plus fortes que celles qui l'ont fait établir, & plus utiles au bien universel, auquel chacun est obligé de concourir.

Scholastyka mnieyſza antykwa i Kursywa Zł: 20.

SPRAWY, ktore są dobre z samych siebie, odmieniaią naturę swoię, kiedy są czynione dla złego końca. Nauka, iest to zabawa z samey siebie dobra i uczciwa, ale trzeba uważać, dla iakiey przyczyny do niey się udaiemy. Pospolicie bywa, że albo dla nabycia reputacyi, albo dla postarania się o postanowienie iakie pożyteczne, albo dla tego, ażeby być pożytecznym publicznemu dobru, według dyspozycyi Boskiey opatrzności, ktora chce, aby każdy pracował według sił swoich i według talentow, ktore odebrał. Pierwsze dwie przyczyny są złe, lepieyby było nie uczyć się, a niżeli to czynić dla pychy i własnego interessu. Trzecia przyczyna, zasadzaiąc się na prawie naturalnym, i na początkach Religii, dobra iest, i godna serca wspaniałego.

LES ACTIONS qui seroient bonnes d'elles mêmes, changent de nature quand elles sont faites par un mauvais principe. L'étude est une occupation qui de soi est bonne & honnête: mais il faut examiner par quel motif on s'y applique. C'est d'ordinaire ou pour acquerir de la réputation, ou pour se procurer quelque établissement avantageux, ou pour être utile au public conformément à l'ordre de la Providence, qui veut que chacun travaille selon ses forces, & selon les talens qu'il a reçu. Les deux premiers motifs sont mauvais, il vaudroit mieux ne pas étudier, que de le faire par orgueil, ou par interêt. Le troisième étant fondé sur la Loi naturelle, & sur les principes de la Religion, est bon & digne d'un cœur noble.

Scholastyka Większa Antykwa i Kursywa. Zł: 18.

NIE dzieie się to podobno, tylko przez niebaczną prezumpcyą, że poddani znayduią, coby mowili przeciwko administracyi Państwa, imaginuiąc sobie, że lepieyby szły rzeczy publiczne, gdyby były sprawowane według ich myśli. A owo do nich należy poddać się Prawom, i konformować Ustawom, ktore powinny być zachowane bez szemrania, i bez sprzeciwiania się z ich strony. Poprawa złych zwyczaiow, ktore się za czasem w Państwa wkradaią, byłaby bez wątpienia pożądana, ale sposoby czynienia iey są tak trudne, że chcieć się tego podiąć bez powagi przyzwoitey, byłoby to raczey pracować około wzruszenia Monarchii, a niżeli około przywrocenia dobrego porządku.

CE ne peut être que par une téméraire présomption que des sujets trouvent à redire à l'administration de l'Etat, s'imaginant que les affaires publiques iroient mieux, si elles étoient conduites selon leurs idées. C'est à eux à se soumettre aux Loix, & à se conformer aux Réglemens qui doivent être observés sans murmure, & sans opposition de leur part. La réformation des abus qui se glissent de tems en tems dans le Royaume, seroit sans doute à souhaitter: mais les moyens de la procurer sont si difficiles, que de l'entreprendre sans une autorité légitime, ce seroit plutôt travailler à ébranler la Monarchie, qu'à y établir le bon ordre.

Manuskrypt. Zł: 16.

CI ktorzy się uporczywie nie chcą pogodzić z swoiemi nieprzyiaciołmi, pokazuią, iakoby w sobie żadney Wiary nie mieli, i daią dobrze poznać, że ich natura zbliża się do natury dzikich bestyy; ktorych ślepa zaiadłiwość nie bywa uspokoiona, chyba po rozdarciu na kawałki zwierzęcia, ktore iey gniewu było celem. Nienawiść rzadko wchodzi do serca dobrego; a ieżeli się przytrafi, że się do niego wciśnie, nie odeymuie mu pewnych szczęśliwych dyspozycyy, ktore go łatwo nakłaniaią do zezwolenia na rozumną ugodę.

Romana Antykwa i Kursywa. Zł: 10.

FORTUNA może temu przeszkodzić, aby zamysły nasze, chociaż naylepiey ułożone, nie przyszły do swego ſkutku: ale nie potrafi nam uiąć chwały, żeśmy wszystko czynili według reguł rostropności. Dosyć na tem, że dzielny człowiek niczego w przedsiewzięciach swoich nie zapomniał: dobre, albo złe powodzenie, nie powinno mu ani przyczynić, ani umnieyszyć pochwał, na ktore zasłużył.

LA FORTUNE peut faire échoüer nos desseins les mieux concertés: mais elle ne sçauroit nous dérober la gloire d' avoir agi selon les régles de la prudence. Il suffit qu' un habile homme n' aye rien oublié dans ses entreprises, les bons ou les mauvais succés ne doivent ni augmenter, ni diminuer les louanges, qu' il mérite.

Kanon Antykwa Zł: 6.

Tak na Słonce, iako i na Smierć zapatrywać ſię nie można okiem niezmrużonym.

Petyt

Petyt Grecki Zł: 30.

Μέμνησο, ὅτι ὀρέξεως μὲν ἐπαγγελία, τὸ ἐπιτυχεῖν, οὗ ὀρέγη. ἐκκλίσεως δὲ ἐπαγγελία, τὸ μὴ περιπεσεῖν ἐκείνῳ, ὃ ἐκκλίνεται. καὶ ὁ μὲν ἐν ὀρέξει ἀποτυγχάνων, ἀτυχής· ὁ δὲ ἐν ἐκκλίσει περιπίπτων, δυστυχής. ἂν μὲν οὖν μόνα ἐκκλίνης τὰ παρὰ φύσιν τῶν ἐπὶ σοὶ, οὐδενὶ, ὧν ἐκκλίνεις, περιπεσῃ· νόσον δ' ἂν ἐκκλίνης, ἢ θάνατον, ἢ πενίαν, δυστυχήσεις.

Scholastyka większa Grecka Zł: 18.

Ταράσσει τοὺς ἀνθρώπους οὐ τὰ πράγματα, ἀλλὰ τὰ περὶ τῶν πραγμάτων δόγματα, οἷον ὁ θάνατος οὐδὲν δεινὸν, ἐπεὶ καὶ Σωκράτει ἂν ἐφαίνετο. ἀλλὰ τὸ δόγμα τὸ περὶ τοῦ θανάτου, ὅτι δεινὸν, ἐκεῖνο τὸ δεινόν ἐστιν, ὅταν οὖν ἐμποδιζώμεθα, ἢ ταραττώμεθα, ἢ λυπώμεθα, μηδέποτε ἄλλους αἰτιώμεθα, ἀλλ' ἑαυτοὺς, τουτέστι τὰ ἑαυτῶν δόγματα. ἀπαιδεύτου ἔργον, τὸ ἄλλοις ἐγκαλεῖν, ἐφ' οἷς αὐτός πράσσει κακῶς. ἠργμένου παιδεύεσθαι, τὸ ἑαυτῷ. πεπαιδευμένου, τὸ μήτ' ἄλλῳ, μήθ' ἑαυτῷ.

Sub-petyt Schwabbacher Zł: 36.

Wäre es möglich / daß die vor dreyhundert Jahren verſtorbene Gelehrte wieder in die Welt kämen / und in die Palleſte geführet würden / welche die ruhmwürdigſte Kayſer / Könige / Fürſten / Herren und Obere der Republiken und Städte zum Sammelplatz und Aufenthalt der gelehrten Werke errichtet haben: ſo würden ſie ſich über alle in einer ſo kurzen Zeit geſchehene groſſe Veränderungen nicht ſatt wundern können.

Garmont Niemiecki Zł: 25.

Socrates gab jungen Leuten den Rath, ſie ſollten ſich öfters im Spiegel beſehen; daß wenn ſie ſchön und wohlgeſtalt wären, ſich in Acht nähmen, damit ſie dieſen ihren ſchönen Eigenſchaften nichts unanſtändiges thäten; wären ſie aber häßlich, ſo ſollen ſie ſich bemühen, die Fähler des Leibes durch die Tugenden des Gemüthes zu erſetzen.

Scholastyka Niemiecka Zł: 18.

Caſimirus der vierte / König von Pohlen / ſo von den Jagelloniſchen Hauſe abſtammete / ſagte zu der Königin ſeiner Gemahlin / welche ſich bey ihm über die Schärfe des Dlugoß / ſo Hofmeiſter bey denn jungen Prinzen war / beklagte / folgende Worte: Keine Muſic klinget mir in meiner Kinder / wenn ſie von ihrem Hofmeiſter geſtraft werden.

Parangon Niemiecki Zł: 12.

Andreas Załuski pflegte zu ſagen / daß die Wiſſenſchaft jungen Leuten die Mäßigkeit lehre / denen Alten Troſt / denen Armen Reichthum / denen Reichen Anſehen gäbe.

PRZESTROGA.

Ta Cena Charakterow wzwyż każdego zosobna wyrażona, na wydrukowanie 500. tylko Exemplarzow kładzie się, na ordynaryiny Format i to procz papieru; kto zaś zechce drukować więcey nad 500. Exemplarzow, od każdego sta na nowo zapłaci Złoty ieden, aż do 1000. Ktoby zaś chciał więcey nad 1000. drukować, od każdego sta nad 1000. zapłaci Zł: 2. i tak daley.

AVIS

Ce prix ci-dessus mentionné n'est que pour 500. exemplaires, à la reserve du papier. Ceux qui en voudront imprimer au-delà de 500. payeront la centaine 1. flor: de surplus.

